

Előfizetési feltételek:

Szétküldéssel
 helyben vagy vidékre postán:
 Egy hóra 40 kr.
 Negyedévre 1 frt — kr.
 Félévre 2 frt — kr.
 Egész évre 4 frt — kr.

Kiadó-hivatal:

Kossuth Lajos-utca, (Biharmegyei
 takarékpénztári épület), hora a hirdeté-
 sek és az előfizetés-díjak küldendők.
 Egyes szám ára 8 kr.

HÉTFŐI

ÉRTESÍTŐ

TÁRSADALMI HETILAP.

Hirdetések díja:

6 hasábos peltisorért egyszer . . . 6 kr.
 Háromszor és többször 4 kr.
 Nyilttér 4 hasábos peltisorért . . . 20 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetés és
 nyilttérért 30 kr.
 Reklamok soronkint 1 frt.

Szerkesztési iroda:

Kossuth Lajos-utca (Biharmegyei
 takarékpénztári épület).
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

STERN LAJOS Nagyvárad,
 Bémer-tér.
 Pöblánlja a báli idényre női és férfi lak-
 czipőit, ingeket, gallérokat, nyakkendőket,
 női és férfi keztyüket, klakkot és zseb-
 kendőket,
 a legjutányosabb árban.

Táviratok.

**A magyar kereskedelmi csar-
 nok jubileuma.**

Budapest, febr. 9. (A „H. É.” ered. táv.)
 A mai jutói ársi közgyűlésen az előkelő vendégek
 és a csarnok tagjai kívül ott voltak Bánffy
 Dezso báró miniszterelnök, Dániel Ernő keresk.
 miniszter, az államtitkárok és Berzeviczy Albert
 a képviselőház alulnöke.

Jellinek Henrik elnök nagyszabásu be-
 széddel nyitotta meg a diszközgyűlést, melyben
 fejtegette azokat a feladatokat, melyek a jövőben
 a magyar kereskedelemre és az intézményre há-
 rúlnak. A Vaskapú szabályozása köve kezében
 gondoskodni kell arról, hogy Budapest legyen a
 mona kia átmeneti forgalmának gőczpontja. Gon-
 doskodni kell tehát rakpartról, raktárakról és téli
 kikötőről. Rendezni kell az ország hitelszerveze-
 tét és valutát. A közös jegybanknál biztosítani
 kell az államhatalom b-folyását. Arra kell töre-
 kedni, hogy erős, egészséges, nemzeti szellem
 lengje át a magyar kereskedelmet.

A beszédet hosszautartó taps és lelkes éljen-
 zés követte. Jellinek Henrik elnök ezután
 melegen üdvözölte a megjelent vendégeket.

Dániel kereskedelmi miniszter kijelentette,
 hogy a kormány képviselői készséggel és örö-
 mel jöttek el a kereskedelmi csarnok ünnepére.
 Ez intézmény működését a kormány tagjai min-
 dig figyelemmel kísérték s azt tapasztalták, hogy
 az kitűzött céljának mindig megfelelt; a ma-
 gyar kereskedelem körül nagy érdemeket szerzett.

Lelkes taps és éljenzés követte a miniszteri
 kijelentéseket.

Bujanovits Sándor orsz. képviselő és
 Ráth Károly főpolgármester beszédei után Jel-
 linek Henrik elnök halás köszönetét fejezte ki
 a miniszterelnöknek és Dániel kereskedelmi
 miniszternek, mire Schreyer Jakab titkár a
 kereskedelmi csarnok 25 éves történetéről érte-
 kozott.

A kereskedelmi csarnok 20,000 koronás ala-
 pitványt tett az ünnepély alkalmából.

Milán és fia.

Páris febr. 9. (A „H. É.” eredeti távirata.)
 Milán király hosszabb levelet irt Sándor szerb
 királyhoz, melyben kitéti azokat a politikai
 feladatokat, a melyek jövőben Szerbiára háru-
 lnak, s melyekre törekedni kell, hogy Ausztria-
 Magyarország közötti jóviszony csorbát ne szen-
 vedjen.

**A pesti hazai takarékpénztár
 közgyűlése.**

Budapest, február 9. (A „H. É.” ered. táv.)
 A pesti hazai első takarékpénztár vasárnap tar-
 totta LVI. évi közgyűlését Kléh István elnöklete
 alatt. Felügyelő bizottsági tagokul Baumgarten La-
 jos, László Zsigmond és igazgatósági tagokul Mor-
 lin Imre és Szorb György választották a megüre-
 sedet helyekre.

**A Kisfaludy-társaság disz-
 gyűlése.**

Budapest, febr. 9. (A „H. É.” ered. táv.)
 A Kisfaludy-társaság tíz órakor diszgyűléssel
 ünnepelte Kisfaludy Károly születési évfordulóját.
 Gyulai Pál elnök megnyitotta hosszú beszéddel
 az ülést, melyen számos notabilitás volt jelen.

**A „Kereskedelmi Csarnok”
 diszközgyűlése.**

— Felavatási ünnepély. —

Huszonhét évvel ezelőtt talán csak ábránd le-
 hetett, vagy remélni sem merték azok a férfiak,
 akik Nagyváradon a kereskedők társulatát meg-
 alakították, hogy valaha a csekély anyagi erővel
 még kevesebb érdeklődés mellett létesült »Keresk-
 edelmi Csarnok» a saját fényes berendezésű pa-
 lotájában a város színe-javának jelenlétében fogja
 megtartani diszközgyűlését.

Brüll Lipót, az első elnök, kinek a meg-
 alapítás körül hervadhatatlan érdemei vannak, gon-
 dolni sem mert volna arra, hogy az ő arczképe
 huszonhét év múlva egy csillogó, impozáns, tündéri
 teremben foglal helyet, a kereskedők palotájában.

A tegnapi ünnepélyen lélekemelő bizonyíté-
 kát láttuk annak, hogy a társulás, a kitartás minő
 sikereket tud felmutatni, ha a vezetés megfelelő
 kezébe van letéve.

Felcséles Reisman Mór elnök, Hoványi Géza
 alelnök és Váradai Mór titkár érdemeinek
 esetelésével foglalkozni az ünnepély alkal-
 mából. Tudja, ismeri azokat mindenki, aki a köz-
 ügyeket figyelemmel szokta kísérni.

Elég röviden rámutatni a tényre, arra az im-
 pozáns épületre, melyben a kereskedő világ kultur-
 intézményei olyan gazdag tanyára találtak.

Elég annyit írni, hogy a »Kereskedelmi Csarnok»
 sikerei ezen fáradhatatlan buzgalma férfiak
 neveihez fűződnek.

A felavatási ünnepélyről, melyet este 8 óra-
 kor ugyancsak a diszteremben rendezett bankett
 követett, tudósítónk ezeket írja:

A felavatási ünnepély.

A »Kereskedelmi Csarnok», városunk ezen
 előkelő társulata tegnap, vasárnap délelőtt 11 óra-
 kor tartotta meg saját palotájának felavatási ün-
 nepélyét.

Tíz órakor már sürögtek-forogtak a fekete
 ruhába öltözött, jelvényes rendezők, hogy a meg-
 hívott vendégek igényei a legpontosabban kielégít-
 hetők legyenek.

A palota homlokzatán büszkén lengett a nem-
 zeti lobogó, »isten hozott»-at intve a tizenegy óra
 felé oda sereglő ünneplő közönségnek.

A tágas diszteremben elhelyezett székeket
 midszűrűben foglalták el a notabilitások, a vár-
 megye, a város, a hatóságok, egyesületek, intéze-
 tek képviselői.

Az elnök, alelnök, titkár és a választmány a
 közönséggel szemben felállított emelvényen foglalt
 helyet.

A diszes közönség rendkívül szép látványt
 nyújtott abban a pillanatban, a midőn az elnök
 mély csendben megnyitotta a közgyűlést.

Reisman Mór elnök a jelenlévő
 vendégeket és egyleti tagtársakat üdvözölve, áttért
 a diszközgyűlés tárgyára. Hangsúlyozta az egylet
 célját s ráutalt a »Kereskedelmi Csarnok» 27 éves
 multjának kiemelkedőbb mozzanataira, melyek a
 titkári jelentésnek fogják tárgyát képezni. A 27
 éves multnak ragyogó monumentuma legszebb

eredménye: a kereskedelmi palota,
 mely melegágya lesz a megvalósításra váró újabb
 intézményeknek.

A szép elnöki megnyitó elhangzása után, a
 »Kereskedelmi Csarnok»-nak vele egyidős titkára:
 Váradai Mór a 27 év történetét olvasta fel. Ér-
 dekesen s igazi szakavatottsággal adta elő a Csarnok
 megalakulását, 27 éven át kifejtett áldásos s
 eredményében messze kiható tevékenységét. Köz-
 ben rámutatott arra a majdnem végzetessé vált
 körülményre, mikor a »Kereskedelmi Csarnok»-kal
 szemben a »Kereskedők Társulata» alakult, de
 tagjai később belátták, hogy ez csak az erők szét-
 forgácsolására vezet s idejében egyesültek.

Ezután Hoványi Géza a »Kereskedelmi
 Csarnok» derék alelnöke, az egylet első elnöké-
 nek: Brüll Lipótnak élettörténetét vázolta,
 kinek 12 éves tevékenysége után az egylet bi-
 zalma Reisman Mór tette az elnöki szék-
 be. Hoványi az élettörténet kapcsán, különösen a
 a kereskedelem és ipar társadalmi fontosságát
 emelte ki szép szavakban.

Hoványi Géza magvas beszéde is nagy
 tetszéssel találkozott.

Ezután Váradai Mór titkár felolvasta a ke-
 reskedelmi miniszter üdvözlő leiratát, melyben saj-
 nálattal tudatja, hogy, mert a budapesti Kereske-
 delmi Csarnok szintén 25 éves jubileumát üli, nem
 vehet részt az ünnepélyen.

Reisman Mór elnök indítványozza, hogy
 Váradai Mór titkárnak, aki a »Csarnok» alapí-
 tása óta annak nemcsak buzgó támasza, de elő-
 harczoza is volt, szavazzon a közgyűlés jegyző-
 könyvi köszönetet és szép szövegű értekezése igat-
 tassék jegyzőkönyvbe.

Az indítványt egyhangulag elfogadták Szabó
 Józseffel együtt, mely szerint örök emlékezet oká-
 ért egy a Reisman Mór szép megnyitójá, mint a
 Hoványi Géza szellemes és tartalmas beszéde
 jegyzőkönyvbe vétessék.

Elnök a diszgyűlést ezután berekesztette.

A bankett.

Este 8 órakor a szépen feldiszitett lépcső-
 házban át egymásután sűrűn érkeztek a vendégek.
 Csakhamar megtelt a nagyterem és megkezdődött
 az estebéd, mely Demetrovicsnak igazán
 dicséretére válik.

A katonazene hangjai mellett a legkedélyesebb
 hangulat uralkodott és természetes, hogy a po-
 hárköszöntők sem maradtak el.

Reisman Mór nyitotta meg azok hosszú
 sorát és a kedves vendégeket éltette.

Huzella Gyula poharát a Csarnok tiszte-
 letbeli tagjaiért üritette. Ki ne lelkesülne dr.
 Beöthy László főispánért, ki ne szeretné Sal
 Ferencz polgármestert, ki ne ismerné és tisztelné
 Szunyogh Péter alispánt; az ő egészségükre
 üriti poharát.

Beöthy László főispán rendkívül nagy
 hatást keltett toasztban adta meg a választ és él-
 tette a nagyváradai kereskedőket, akik nemcsak a
 kereskedelmi érdekeket istápolják, de jó hazafiak is.

Wachsmann Albert Reismannt és Hoványit,
 Farkas Izidor Hlatky Endrét, dr. Sarkadi Lajos
 Schöpflin Ágoston, Kunz Gusztáv Des Echerolles
 családot, dr. Fodor Gyula Velyáczky járásbíró,
 Szász Ágoston a csarnok tagjait, Hoványi Géza
 viharos tetszéssel találkozott beszédben Váradai Mór
 titkárt éltette; ugyanő Hevesi Odónt, az osztrák-
 magyar bank volt főnökét, aki üdvözlő sürgönyben
 mentette ki magát, hogy meg nem jelenhetett.

Ezen kívül még számosan toasztoltak nagy tet-
 szésnilyánítások között.

A lakomának 11 óra körül volt vége.

Az előrehaladt

idény miatt

MITTEILER EDE

férfi-ruha üzletében

(Fóutca, Orsolya-apác zák bérháza)

a legszebb és legolcsóbb ruhák

készülnek.

Szövetek métereinkint gyári áron alól kaphatók.

H I R E K.

* **A tisztviselők fizetés-emelése.** Több cikkben kifejtettük már annak idején, hogy mily üdvös dolgot csinált a törvényhatósági bizottság többsége akkor, mikor határozatával rendezni kívánta a városi tisztviselők fizetését. Azt is kimutattuk eddig senki által meg nem czáfolt adatokkal, hogy ezen újabb kiadásokat a mi folytonosan fejlődő városunk megbírja, anélkül hogy költségvetésében ott szerepelne az a mumus, melyet deficit alakjában igyekszik bemutatni egy törvényhatósági tag, és azt a deficitet felöltözteti egy 70 százalékos közköltőről tanuskodó vörös kantusba. Szokolay Tamás törvényhatósági bizottsági tag, megengedjük, jóhiszemű felebbezésére, melyet már fel- és alcímezzel felcírázva közzétett egyik lapársunk, csupán csak annyi a megjegyzésünk, hogy odafent éppen olyan jól ismerik a mi anyagi helyzetünket, mint idebaza. A frázisokra nem adnak ott semmit, döntenek a miniszter előtt azok adatok, melyek az iratokhoz vannak csatolva. A miniszter azt is nagyon jól tudja, hogy a mi tisztviselőink silányul vannak fizetve, azok sorsán előbb vagy utóbb javítani kell. Hogy ezt a miniszter mind tudja, bebizonyította azzal is, hogy éppen a napokban hagyta helyben Rácz Mihály főjegyző 400 forintos személyes pótlékát, ami egy cseppel sem kevesebb a részére előirányzott fizetés-emelésnél.

* **Késelő bérkocsis.** Vasárnap éjjel a Bauma féle bormérésben egy Imre nevű bérkocsis egy huszárnak karját átszurta késével és mikor le akarták tartóztatni, észrevétlenül megugrott.

Thomson és Gordon.

Két kiváló művész fogja a napokban felkeresni városunkat, hogy a műértő közönség előtt bemutassák azt a nagy, páratlan tehetséget, melylyel isten jóvoltából rendelkeznek. Az egyik művész Thomson Cásár, a belga Paganini, kinek nyirettyűje még nem hagyott szívet érintetlenül, mert a varázshangok mit hegedűjéből kicsal, a páratlan technikai tökély, a legműértőbb és legkényesebb igényeket is felülmúlja. A nagy művész bécsi és budapesti szerepléséről elragadtatva írnak a lapok. A mához egy hétre hirdetett estélyt lázas érdeklődéssel várja a közönség. — A másik művész Gordon Károly, a nagynevű orosz tenor és szoprán énekes már napok óta városunkban időzik és nagyban készül koncertjére. Be akarja mutatni városunk műértő közönségének azt a fényes, istenadta talentumot, melylyel a rokonszenves művész már annyi dicsőretet és babért érdemelt ki. Gordon tizennygy hónapja tartózkodik

hazánkban, és hogy mennyire dicsőítették mindennél, bizonyítják azok a magaslatú emléksorok, melyekkel a művészt hazánk előkelőségei mindenütt elhalmozták. A többek közt Rákossy Jenő ezt írja:

„Gordon Károly orosz énekes idejött, énekelt és jól cselekedett.“

Bohus István főrendiházi tag így emlékszik meg róla: „Gordon ur, aki a művészetet a jótékonysággal egyesíti, Aradon tartott hangversenyében egy igen élvezetes estét szerzett hallgatóinak, miert is őt, a nagy művészt a legmelegebben ajánlhatom minden szép éneket kedvelő pártfogásába.“

Ezeket kívül még a következő neveket látjuk az emlékkönyvben: Br. Bánffy Alice, Br. Bánffy Ernő, Gróf Esterházy Jánosné, Gróf Zeyk István, Brankovits György stb. stb.

* **Kántor-választás.** Az újvárosi ev. ref. énekezői állásra a presbiterium vasárnap d. u. Gerencsér József (sajó-szent-péteri) kántort választotta meg 11 pályázóból 16 szóval 6 ellenében.

* **A belügyminiszterium hivatalosa.** A belügyminiszteriumnak eddigelé tudvalevőleg nem volt számbavehető hivatalos lapja. Ennek a léptenyomon érezhető szükségnek engedve indítja meg Perczel belügyminiszter, a „Rendőri Közlöny“ és az „Égészségügyi Értesítő“ megszüntetésével a „Belügyi Közlöny“-t. Az új lap, az említett két lap egyoldalú értesítéseivel szemközt kiterjeszkedik a belügyi kormányzat minden ágára, április 1-étől kezdve jelenik meg, s egy időszaki fő- s egy naponként megjelenő mellék lapból fog állani. A főlapnak 4 állandó, s kisebb szakaszokra oszló rovata lesz: 1) közgazgatósi, 2) anyakönyvi, 3) rendészeti, s 4) egészségügyi. A mellék lap anyagát ugyanaz képezi, a mi a főlapé.

* **Új olvasókör.** Az alakulóban lévő „Derecskei Iparos Olvasókör“ alapszabályait jóváhagyás végett tegnap terjesztette fel a alispáni hivatal a belügyminiszterhez.

A „Gazdasági és iparbank“ közgyűlése.

Nagyvárad, febr. 9.

Meglepő az a fényes eredmény, melyet tegnapi közgyűlésén, a rossz üzleti viszonyok dacára, a „Gazdasági és iparbank“ 1895. évi jelentésében bemutatott.

Nemcsak a tartalék, és nyugdíjalapokat növelték újra tekintélyes összegekkel, de a részvényesek is meg lehetnek elégedve, mert, mint az alább közölt jelentésből kitűnik, az igazgatóság javaslatára a tiszta nyeresémből az 1895. évi 5. számú szelvény a közgyűlést követő naptól hét forintjával beváltható az intézet pénztárából.

A szép érdeklődés mellett lefolyt közgyűlésen 62 részvényes volt jelen.

a mezőségre, hogy előkészítse a harc vonalba fejlődést.

Pár perc múlva megérkezett az előcsapat Hundert főhadnaggyal és élesen hangzott:

— Hja hadnagy ur, várjuk a sült galambot? mire vár még? Hát a mi oldalunkat ki biztosítja? Jobbra oldalvédnek: Laufschrift marsch!

És a kis hadnagy elindult, erősen csóváltatva fejét a felett, hogy jól kezdődik a nap.

A csapatok felvonultak, az első ágyuszó elhangzott. Lassanként a gyalogság is akcióba lépett, meglapulva, óvatosan tért foglalva. Az ágyúk dörögésébe beleszólt a puskák ropogása. Az előnyomulás mind hevesebben történt és Kovács hadnagynak távol a saját csapatától, tétlenül kellett állania.

Közel volt már a döntő csapás. A tartalékokat bevonták a harc vonalba, mikor a jobboldali erdőségből nagyobb számú lovascsapatot látott ki fejlődni.

Jelentésére azt izente a főhadnagy: a segítség már megy.

A lovasok mind többen és többen bukkantak ki a sűrűből, már fölállt az egész ezred és segítség még sem jött.

Még egy ember ment el a jelentéssel.

E közben megindult az egész ezred ezred.

Nincs már segedelem, csak a lövés és szabályos szünetekben háromszor dördültek meg a fegy-

S z é c h e n y i Jenő apátkanonok, a részvénytársaság elnöke, konstatálja, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében megalakulhat.

Szép megnyitójában üdvözlö a megjelentek és felkéri T e r n y e i Antal vezérigazgatót az igazgatóság évi jelentésének előterjesztésére.

A felolvasott jelentésből kitűnik, hogy a

Pénztári forgalom volt:

Pénzkészlet 1894- december 31-én 7509 ft 54 kr. Bevételek 1895. évben 6,387.898 ft 80 kr. Összesen 6,395.408 ft 34 kr. Kiadások 1895. évben 6,363.482 ft 95 kr. Pénzkészlet 1895. decz 31-én 31,925 ft 39 kr.

Tiszta nyereség és annak felosztása.

A különféle leírások után fenmaradó tiszta nyeresémet 39,376 ft 93 krt. Hozzáadva a múlt évi nyereség-áthozattal 2.024 ft 09 krt. maradt a t. közgyűlés rendelkezésére 39.401 ft 2 kr.

E nyeresémet felosztására vonatkozólag indítványozzák, hogy ebből osztalékra fordítsák 10.500 ft és pedig akként, hogy a múlt évi 5-ik számú szelvény a közgyűlést követő naptól kezdve 7 ft-jával váltassék be.

A tartalékalap gyarapítására fordítsák 14.000 ft, mi által ezen alap 50.000 ft-ra kiegészítették.

Külön tartalékalapra 3.000 ft, mi által ez 7000 ft-ra emelkedik. Nyugdíjalapra 3.000 ft. Az igazgatóság jutalékára fordítsák 3.737 ft 69 kr. A felügyelő bizottsági elnök tiszteletdíjára 300 ft. A felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíjára 600 ft. A vezérigazgató jutalékára 1.121 ft 31 kr. Tisztviselők jutalmazására 800 ft. Az igazgatóság által meghatározandó jótékony célokra 300 ft. Összesen 37.359 forint.

A felügyelő bizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés úgy a felolvasottnak tekintett zárszámadást mint az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentést egyhangulag tudomásul vette és a szokásos felmentvényt megadta.

A tárgysorozat 3. pontja értelmében következett a felügyelő bizottság és igazgatótanács választása.

Az igazgató tanácsba közfelkiáltással megválasztották egy kivételével a régieket. Erber Imrét és Géczy Lajos a felügyelő bizottságba.

A tárgysorozat ki levén merítve, Széchenyi Jenő apátkanonok részvénytársasági elnök záró beszédében köszönetét fejezi ki úgy az igazgató tanács, a felügyelő bizottság tagjainak, mint a tisztikarnak; — engedje az ég — így fejezte be beszédét — hogy jövőre is minél több osztalékot adhasson az intézet részvényeseinek.

Az eljénektől kísért szép beszédre Sipos Orbán igazgatósági elnök választott és megköszönve az elismerést, a részvénytársaság szeretett elnökét: Széchenyi Jenő apátkanonokot élte, melyhez a közgyűlés viharos tetszésnyilvánítása és éljenzése fűződött.

A „HÉTFŐI ÉRTESSITO“ TÁRCZÁJA.

Micziike miatt.

— A „Hétfői Értesítő“ eredeti tárczája. —

Írta: Erdős Miksa.

Doppelreihen rechts um! Erste Compagnie marsch! És a kis Kovács hadnagy is elindult szakaszával. Ma kellett eldőlni sorsának. Ha jól megy a dolog, aktíválják, ha nem: tartalékba vonul.

Nem félt, értette a dolgát és a legénység szerette; hanem a mit tegnap mondott neki a kis Miczi, az ezred imádotja, csak nem akart kimenni a fejből.

— Vigyázzon Béla, tegnap azt mondta nekem a Hundert főhadnagy, ha 24 óra alatt el nem fogadom ajánlatát, akkor a Kovács hadnagy 8 nap múlva civíl.

Hát az igaz ugyan, hogy századparancsnokom sokat árthat, az is lehet, hogy mondta, de hogy megtegye, arról szó sem lehet, hisz katonák vagyunk, tiszték: morfondirozott magában, mikor az előőrssel előre küldték.

Korán volt még, alig virradt, hogy elindultak és magasan járt már a nap az égen, mikor a kiküldött őrszem ellenséget jelentett. A főcsapathoz jelentést küldött és ő lekanyarodott kis csapatával

verek. De ekkor már hurrá! hurrá! kiáltással, mint a szélvész vágattak a huszárok. Még egy Schnellfeuer és a másik perczen már körül volt véve.

Az utolsó szakaszból egy hadnagy leugrott lováról és elkérte kardját. Nem lehetett ellenszegülni.

A lovas roham eldöntötte az ütközetet, a sereg, melyhez Kovács hadnagy tartozott, megveretett.

A meglepetésért persze az oldal-védet vonták felelősségre. Hiába erősítette Kovács hadnagy, hogy ő idejében küldött értesítést, az ezredes nyersen szakította félbe:

— Hundert főhadnagy tudja kötelességét. Külömben megjegyzem, hogy tévedésekkel, kis mulasztásokkal szemben tudok elnéző lenni, de ha valaki mulasztását rosszakaratulag másokra akarja kenni, azzal szemben kerülhetlen vagyok. Das verd' ich mir ausgebeten haben. További intézkedésig szobafogságban marad.

Három nap múlva Kovács megkapta a szolgálat alól való felmentését. Senkitől sem bucsuzott, úgy ment el az ezredtől. Nem volt neki egyetlen jó embere sem, mert nagyon is magyar volt. Magával vitte azonban a „Mangel der qualifications liste“ című okmányban jegyezve, mit a legnagyobb dicsőretnek tartott: „Benahmen gut, verkehr aber vorzugsweise in Zivilkreisen.“

Az nap este még egyszer, utóljára elment a kávéházba, hova az ezredbeli tiszték szoktak járn

Szomorú jelenségek.

Nagyvárad, február 9.

Hihetetlen gyorsasággal következnek egymásután a szenzációsabb szenzációsabb események. Egyiket még kellően meg sem hánytavetette a felzaklatott közvélemény kritikája, már nyomon követi a második, a harmadik. Ujságéhes közönségünk kielégítheti újdonság utáni vágyát, mert hiszen a napi krónikások mindennap jegyeznek föl olyan tényeket számára, amik fölött megdöbbenhet, ha ugyan már meg nem szokta őket, a morálistatisztikus pedig elmélkedhetik s következtethet közállapotaink ziláltságára, erköcsünk hanyatlására, önbecsületünk, férfiaságunk szomorú pusztulására.

Vagy nem így van?

Ugy szeretnők hinni, hogy közéletünk átmeneti korszakban van; hogy a visszahatás nemsokára bekövetkezik! Szeretnők remélni, hogy ez a kor, mely felszínre vetette a könnyelmű jellemeket, a strébereket, a minden áron szerepelni vágyókat, a gögőseket, élvezet-hajhászókat, elmúlik mint egy nehéz álom s a második ezredévbe lépett Magyarország közléte megtisztul a salaktól.

* * *

Csak a legutóbbi időkben olyan négy szenzációs esemény történt, melyek mindenike bő anyagot nyújt a vele való foglalkozásra.

Ott van a borsodi főispán esete. Miklós Gyulát úgy ismerék a magas körök, mint tetőtől-talpig gentlemant. Ha kártyázott, fizetett gavalérosan, párbajozott, ha kellett. Nagy úri passzióit nem korlátozta, mert hiszen elég hatalmas volt arra, hogy az arra szükséges összegeket előteremtse. Borsodvármegye — ahol bizonyára igen jól ismerték — váltig fázott tőle, midőn hírt vette, hogy ki van szemelve főispánjának, Borsodvármegye közvéleménye meg is nyilatkozott ellene, de hiába, mert Miklós Gyulának, a perfekt gavalérnak nagyjéremei voltak ott, azokban a körökben, amelyek főispánokat kreálnak és tesznek semmivé.

és asztalukhoz lépve, csak annyit mondott Hundert főhadnagynak.

— Köszönöm főhadnagy ur. Ha még egyszer találkozunk az életben, újra megköszönöm a szíveséget.

Azzal megfordult és ott hagyta a társaságot.

* * *

Három évvel később, egy felső-magyarországi városban találkoztak. A főhadnagy már régebb óta ott állomásozott egy másik ezrednél. Kovács, a volt hadnagy üzleti ügyekben utazott oda.

Mikor meglátták egymást, mintha soha semmi sem történt volna közöttük, üdvözölték egymást. A főhadnagy mindjárt karon fogta és vitte a kaszinóba. Egész délután együtt voltak. Vacsora után, éjjel felé elindultak egy mulató helyre.

— Egy kis meglepetést szerzek neked — mondta a főhadnagy — fogalmad sincs róla, kivel csak találkozni. Hanem okosan viselkedjél.

Csakugyan nagy volt a meglepetés, a kávéház trónusán a régi elfelejtett Miczike ült az üvegek közt.

Leültek egy asztalhoz, Miczike meg hamarosan mellettük termett. Mutatott, vagy talán igazi örömben alig tudta, mit tesz. A főhadnagyal nem törődött, hanem a régi udvarlóról le nem vette a szeméit; kezeit szorongatta és folyton beszélt neki a régi kedves időből felelevenített részleteket.

És Miklós Gyula lelepleztetett. A perfekt gavalér oda van. Találhatnak rá Őt, hogy kimentsék a hinárból, de a közvéleményt, azt a közvéleményt, amelyet nem a felső tizezer, hanem az alsó száz, meg százezer ember teremt — aligha fogják meggyőzni arról, hogy Miklós Gyula még ezután is perfekt gavalér.

Egy főispáni állást mi olyannak szeretünk látni, hogy oda még a gyanunak árnyéka se érjen föl.

* * *

Debreczenben egy tankerületi főigazgató öngyilkos módon vetett véget életének. Hónapokkal ezelőtt a Békésy Gyula nevét olyan körülmények között emlegették a lapok, amelyek nagy mérvben kompromittálók voltak. Egy szegény szolgától elkért olyan pénzeket, amik közpénz-jelleggel bírtak. Nem adta vissza s a szegény szolgál, nehogy mint sikkasztó bőrönbe kerüljön, agyon lötte magát, hátra hagyott levelében megírván, hogy a gondjaira bízott pénzt urin: a főigazgatón keressék.

A törvény úgy találta, hogy a főigazgató a dologban nem egészen tiszta s mert úgy találta, a főigazgató ur megadta az elégtelt a megsértett erkölcsnek, agyon revolverezvén magát.

Akik ismerték Békésy Gyulát, azok tudják, hogy már diák-korában nagyon távol állott pájtásai szeretetétől, olyan egyéniség volt, aki a rokonszenvet nem tudta, de nem is akarta felkelteni magá iránt.

Mint került a magas állásba? Egy idő óta a mi közéletünkben olyan emberek jutnak megtisztelő szerepkörhöz, akikről a közvélemény — ha ugyan megkérdeznék, vagy szavaira hallgatnának ott, a hol kell — nem éppen nyilatkoznék hüszögösen.

Mit szóljunk a Pulszky Károly dologáról?

Egy közbeesülésben álló ember, egy tudományos fő, egy szerepet játszó egyéniség letéved a kötelesség-eljesítés újáról. Mint látszik, régebben letévedt, mert hiszen évekkal ezelőtt, 1889-ben már hallatszottak olyan hangok, melyek úgy a nemzeti mu-

zeum, valamint az országos képtár kezelése körül botrányokról beszéltek.

S mi lett belőle? Semmi. Ha jól emlékezünk: Pulszky Károly és Polónyi Géza golyót váltottak s aztán megnyugodott talán mindenki, hogy nincs semmi baj.

A baj azonban megvolt s hat éven keresztül lappangott, hogy annál meglepőbben törjön ki.

Központi hírlapjaink lázító dolgokat írnak arról, hogy Pulszky Károly, aki az örültek házában van ma már, minő életmódot folytatott azon pénz egy részén, melyet az illetékes egyének azért bocsátottak rendelkezésére, hogy műremekeket vásároljon az ország számára.

Nem jól kezdjük a második évezredet. Ellenségeink kezébe olyan adatokat szolgáltatunk nap mint nap, melyeken tisztességteljes magyarnak lehetetlen el nem szomrodni.

És ne vigasztaljuk magunkat azzal, hogy a közélet másutt is olyan, mint nálunk. Nagy népeket is elpusztít az erköcselenség, hát még kis népeket! Mi pedig — kis nép vagyunk.

Scor Pio.

A női ipariskola.

— Ajánló sorok. —

A „Hétfői Értesítő“ már hetekkel ezelőtt, az összes helyi lapokat megelőzve, kimerítően foglalkozott Szedláriné Dudinszky Anna női ipariskolájával.

Ezen cikkekben kellően méltányoltuk a helyes szándékot, mely egy házagpótló és ugyszólván életszükségletet képező új intézmény létesítésén fáradozik.

Nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni, nem akarjuk bizonyítani, mennyire szükséges Nagyváradon egy női ipariskola; Nagyváradon, melynek olyan nagy vidéke is van, egyszerűen azon óhajásunknak adunk kifejezést, hogy a nagy közönség vegye pártfogásába a Szedláriné Istvánné ügyét, mely tagadhatatlanul a közérdek ügye.

Az iskolára vonatkozó értesítést mely bő tájékoztatást nyújt, lapunk hirdetési rovatában találja az olvasó.

. . . Dolores inferni.

A „Hétfői Értesítő“ eredeti tárczája.

Írta: Mandel Viktor.

II.

Mielőtt kitűzték a halottas házra a gyászlobogót s mielőtt készítették a csinos gyászruhát, rémes küzdelmet folytatott az öngyilkos Majorossy a halállal.

A külvárosi ház ronda külsejének nem igen volt kiáltó ellentéte a belső. A hatvanas években divatos szegényes butorzat, a megkopott, születte ágyak, szekrények azt a gondolatot keltették fel az emberben, hogy a szoba 30—35 év óta csak most nyílt meg újra.

A ziháló, halállal küzdő beteg egészen bele sülyedt a tollas ágyneműkbe. Anyja még mindig élettelenül hevert a földön; pedig már egész beesteledett.

A szoba mélységes csendje fölriadt egy kevéssé, a mint a nagy, nehézkes fali óra neki kászoldott, s elütötte az öt órát; aztán ismét folytatta, kimért, hangos ketyegését.

Unalmasan tornyosult perc a perczre, s közben lehanyatlott a zord, vak őszi éjszka elterült a föld nyugovó felén; olyan mélységes, ködös némaság borult fölője, melybe még a szomorú őszi szél sem mert bele sirni.

A főhadnagy végre megsokalta a dolgot s tréfásan mondta, bár hangjából kiértett a harag.

— Te Kovács, most én teszem a szépet a Miczikének . . .

Most itt van az alkalom, csak ütni kell a vasat. Ugy tett, mintha nem hallotta volna, a mit a főhadnagy beszélt.

Megölelte Miczikét és valamit sugott a fülébe. Hundert főhadnagynak felforrott a vére és a tisztársak előtt megsértette Kovácsot.

Kovács sem volt rest és arczul vágta a főhadnagyot.

A másik perczben egyiket az egyik, másikat a másik ajtón vitték ki a tiszturak.

Hosszas becsületbíróági tárgyalások folytak a kávéházi aktus után és négy hónappal később egy budai kaszárnyában viltak meg a felek a legszigorubb feltételek mellett, bandage nélkül, teljes harc-képtelenségig. Hundert főhadnagy a karjára kapott egy vágást, Kovács a fejére, mely harc-képtelén tette. Nyolcz nap mulva felgyógyult.

Egy hónap mulva a hadsereg rendeleti lapja hozta, hogy Hundert főhadnagy védkötelezettségének eleget téve, saját kérélmére a hadsereg kötelékéből elbocsáttatott. Ez volt a revanche!

Honnan került a rosszság a világba?

— Mese: Tolstoj Leo gróftól. —

A „Hétfoi Értesítő“ számára fordította: Perényi Kelemen.

Az erdőben élt egy remete. A vad állatok nem féltek tőle. A remete beszélgetett az állatokkal és kölcsönösen megértették egymást.

Egyszer ledől egy fa alá; ugyan arra a helyre egy holló, egy galamb, egy szarvas és egy kigyó is letelepedett, hogy a remete társaságában maradjanak az éjszakán át. Az állatok beszélgetni kezdtek és egyik közülük azt kérdezte: Honnan eredt a rosszság a világon?

A holló így szólt:

A rossz az éhségtől jön a világra. Ha valamelyikünk jóllakott, egy fágra ül és meglehetősen károg, minden derültnek és szépnek tűnik fel előtte, örül mindennek, de bójtöljön csak kénytelenségből vagy két napig, mily visszaszótónak lát majd mindent?

Ilyenkor valami vonz, az Isten tudja, hová. Repülünk egyik fáról a másikra, és helyünket megtalálni nem tudjuk. Ha pedig véletlenül messziről húst pillantunk meg, akkor a fejünk oda van s esztelenül neki rohanunk a zsákmánynak. Ha akkor botokkal fenyegetnek, vagy kövekkel hajligálnak is meg, ha a farkasok, kutyák is nekünk rontanak, megijeszteni nem képesek. És mily sokan lesznek az óhhalál áldozataivá! Igen! igen! Minden rossznak okozója az éhség!

A galamb ekkép szólt:

Nézetem szerint a rossz nem az éhségből, hanem a szerelemből származik.

Ha mindenki maga-magának élne, akkor kevés bánat volna a világon. A magánosan élő nem szegény, és ha szegény, csak egyedül szenved.

Mi mindig párosan élünk. A párunkat rendszeren oly nagyon szeretjük, hogy pillanatnyi nyugalomunk sincs, s szüntelenül arra gondolunk: vajjon nem éhes-e, nem fázik-e a párunk? És ha társunk véletlenül eltávozik mellőlünk, igen szerencsétlennek érezzük magunkat. Kéblünk tele van aggodalommal, hogy a vérese üldözi talán, vagy az emberek elfogják, repülünk tehát mindenfelé, hogy fölleljük és olyankor minket ér el a szerencsétlenség; vagy meg fog a vérese, vagy kelepcebe kerülünk. Ha pedig társunk vész oda, akkor minden megszűnik előttünk kedves lenni. Oh! hány galamb pusztult már el ily módon! Minden rossz a világon nem az éhségtől, hanem a szerelmtől eredt.

Most a kigyó szólalt meg:

Nem! Az, a mi rossz a világon, nem az éhségből, nem a szerelemből, hanem egyszerűen a gyűlöletből származik. Ha békében élnek s egymást nem gyűlölik, minden kellemesnek tűnnek fel előttünk.

Hanem ha valami nem tetszik, felbőszülünk és ezentúl minden kellemesnek tetszik nekünk. Csak azon törjük a fejünket, hogy lehetne a mérgünket valakin kitölteni! Megfélemlítjük magunkról, sziszegünk, Julunk, fulunk és csak lessük, hogy kit lehetne meg-

marni. Ilyenkor nem szenvedhetünk senkit; sőt ellenfeled apját, anyját is kész vagy halálra marni. Haragodban saját magadat is összezuzná. És a gyűlölet addig uralkodik fölötted, míg te nem zuhansz az örvénybe. Mind, a mi rossz a világon, csak is a gyűlöletből származik.

A szarvas véleménye ez volt:

Sen a gyűlöletből, sem a szeretetből, sem az éhségből nem származik az, a mi rossz, hanem a félelemből. Minden jó volna, ha felnünk nem kellene. A lábunk gyors, sok erőnk van. A kis állatokat könnyen lehet elűzni, a nagy állat elől azonban legokosabb menekülni.

Alig mozgat az erdőben a szellő egy galyat, alig zörög a falevél, egész testünk reszket a félelemtől, szívünk végtelenül szorong s egy bizonyos kényszerűség indít bennünket a lehető leggyorsabb menekülésre. Mäskor egy nyul ugrik fel közelünkben, egy madár mozgására száraz galy hull le zörögve, amitől megijedsz, ellenségnek hiszed és megint menekülsz. Menekülésed közben aztán egy ragadozó állat körmei közé kerülsz. Ha kutya elől futsz, emberre bukkansz. Némelykor megijedsz, nem tudni mitől s szaladsz, magad sem tudod, merre, örült futásodban egy mélységbe zuhansz és agyonütöd magadat. Ha aluszol, csak is egy szemmel teszed, folytonosan fűfeléd kell és sohasem lehet az iszonyu félelemtől megszabadulnod. Nyugalmat sehol és sohasem találsz. Minden rossz a félelemből származik.

Végül megszólalt a remete is:

Sen az éhségből, sem a szerelemből, sem a gyűlöletből, sem a félelemből nem származik a rossz. A mi rossz van a világon, a mi testünkben, húsunkból, vérünkben ered. A nemes, a jó, — de nem magyarázom tovább, mert ti azt úgy sem értenétek meg, nektek nincs fogalmatok a lelki tulajdonságokról.

Gayer Jeremiások uralma.

Nagyvára d, febr. 9.

Huszonegy és huszonkettő . . . olvasom veled te operette-alak. Szorongatom, rakom halomra a csengő, fénylő ezüst, arany pénzeket.

Kéjes öröm vibrál át idegemen, ha véletlek mulathatok: ha szaporodik napról-napra a számatok, csillogó, üdvöt, boldogságot adó pénzdarabok.

»Ha akarom, basa leszek; ha szőke kell, ha barna kell, jó pénzéért akad ezerével: mondja a másik operettben Gáspár apó.

És ezek az operett-áriák ott esengenek komolyan a társadalom fülében. Pénz után vágyik mindenki, sok pénz birtokába akar jutni mindenki.

Megindul az eszeveszett versengés az aranyborju körül. Összetörik, sárba tiporják az évezre-

dek óta imádattal őrzött tiz parancsolatot: kivész a szivekből a szeretet, a barátság, az irgalom.

Egy bálvány áll csak a társadalom előtt; ezt a bálványt táncolja körül az erőszak, a fondorkodás, meg a becsület is; ennek a bálványnak tömjéneznék az emberek.

Pénz! Pénz! Pénz!

Ha nincs pénzed, ne jöjj a világra, ne halj meg; ha nincs pénzed, ne tanulj, ne légy művelten; ha nincs pénzed, ne légy ur, ne légy paraszt; ha nincs pénzed, ne szeress, ne gyűlölj: mert a pénz nélkül semmi vagy; egy nulla, mely csak a pénzhez ragasztva növekedik értékében.

Hiába csóválod a fejed, így van ez manapság. A pénz a bolondból lángészt, a lángészből bolondot csinál. Gyakorlati példákat akarsz hallani? Ne bolygasd fel azokat a szentes szenczációkat. Ha nem elég a Pulszky-eset, gondolkozzál csak, sokan menekültek már a büntető törvénykönyv §§-ai elől az örültek házába a pénz miatt.

A művelt, ideális embert kopott ruhája miatt orrfintorgatva fogadod, ha betolakodik a társaságodba; a léha, cifra, elegáns, hétköznapi ember előtt földig hajolsz és keresed a társaságát.

Nem itéllek el, uszol te is az árral, mert az a nemeslelkű jellem is meghibban sokszor, mikor a gyomra az uzsorás barátságára szorítja és melegen fogsz kezét a társadalom Gayer Jeremiásával, mert gyilkoló kamat mellett kölcsönével kiségit pillanatra a zavarból, mely előtt ott tátong a pénz hatalma által becsületbelinek elkészített adósság örvénye.

Nem itéllek el, uszol te is az árral. Látod, hogy az író, a művész is nagyjából csak pénzért dolgozik manapság; a kis Alborák-fiókok, mihelyt az első tárcájuk kikerült a nyomdafesték alól, nem annyira ámbicióból, mint pénzért ragadják meg a tollat és a közvélemény nevében rád terítik a vizes lepedőt, ha még olyan tisztá igazságod van is, mint a fénylő nap.

Nem itéllek el. Magam is látom, hogy szeretlenül nagy emberek azok a Gayer Jeremiások. Tegnapelőtt még vizsgálati fogságban tartotta a bírósáma már karonfogva sétál vele a fiskális, majd a másik intelligens ember egy zajtalan félreeső utcájában. Hakiváncsi vagy, miről beszélnek, émondom: a p é n z r ő l.

Az egyik honoráriumát sürgeti, a másik nemes

A vivódó beteg összetört lelkét, mely valahol messze a halál sivatagján révedezik, bizony már nem érinti a hervadás költészete. Mit is keresne a költészet a halál rideg szomszédságában; rendszeren visszamarad az a Styx fagyos légkörén erről. Csak mi látjuk az áhitat költészetének fényében a halált, mert nem tudjuk elképzelni a maga rideg valójában, a költészet enyhe nélkül. Az ember eredendő költészete, mely az élet borját megaranyozni van hivatva, halálával mindig megelőzi a testet; a glória előbb tűnik el a leáldozó napnál.

A költészet mindig csak ott van, a hol az élet, mert testvérek: hisz az élet akármilyen prózai, — költészet a halálhoz képest!

*

A vén fali óra ketyegése éles visszhangot ver a lázas, egyensulya-vesztett agyban, mely megfosztva attól a törékeny akarattól is, nem képes elvonatkozni attól az egyetlen tárgytól. S mintha már teljesen üres volna a feje: szinte hallatszik, hogy egyik falától a másikhoz ütődik. A szabályos, ütemszerű hang, mely az egészséges idegek öntudatát elringatja, ezt a kábult, eszméletlen agyat szüntelenül fölzaklatja halálos szén deréből, s a seb fölzakított, gyuladásba jött idegei is az óra-ketyegés üteme szerint lüktetnek.

Közbe-közbe fájó nyilallás hozza rendetlen működésbe az agyat, s ilyenkor hirtelen föllobban a kialvó öntudat és bevilágít a roppant zürzavarba.

S olyan iszonyúak ezek a pillanatok

Rég élte, eltemetett képzetek kelnek ki a khaotikus szürkeségből, s magukkal hozzák az elfeledett gondolatláncoknak egy-egy elszakadt karikáját

Fölszínre vetődnek olyan álmoknak a részletei, melyek fölébredéskor nem jutottak észbe, s most egészen más színben, az eredeti motívumtól elszigetelten sehogy sem képes megítélni: álmot-e öket, vagy valóban megtörténtek

Fölelevenednek évekkel azelőtt elfelejtett, apró kötelesség-mulasztások, s olyan kimondhatatlanul szenved most ezeknek a kényszere alatt. A korlátoktól megszabadult, beteg képzelem szilaj vonaglásában fölforgatta az eszmék berendezését, s most nincs akarata, nincs judiciuma, hogy ellentmondhatna az emlékeknek. Ezekhezaztán nagyon jelentéktelen tettek emlékei sorakoznak

Olyanok, melyekre a cselekvés pillanatában sem gondolt . . . s most úgy hatalmukba ejtik ezek is

A legszebb tárgyak, a legszebb arcok, a miket képzeletben, vagy valóban látott valaha, a mikért rajongott, s ábrándos, lelkesülő kedélyének egész szeretetével átölelt, most szertelen alakban, ijesztően, undorítóan eltorzulva lebegnek a misztikus zürzavarban a szertefoszlott, meghalt értelem töredékei között.

Most hirtelen összevegyülnek a képek, s beleolvadnak valami gomolygó, barnás anyagba, melyben ő maga is macska-módra fekvő forog;

valami alig látható fehéres pont merül fel előtte; — s úgy érzi, hogy neki ezen, minden áron keresztül kell bujnia. — szent isten, hisz ez lehetetlen! s szívét fagyos ijedség járja át. — És mégis, mégis . . . Valami ismeretlen eddig sohasem sejtett hatalom kényszeríti, hogy olyat tegyen, a mi nem egyéb merő képtelenségnél . . . — Istenem, hát ez a halál! Mintha öntudatánál volna, s látna mint kell neki beszorulnia abba a roppant piczi kis színtelen pontba. Örült izgatottsággal várta, mikor enyészik már el teljesen az öntudata.

A rossz lidércnyomás teljesen kifárasztotta agyát. A végsőig feszült várakozás, a rettegés attól: hogy öntudata elhal, hirtelen jótékony, lethargikus nyugalomba ment át. Hallucinációi, lelki állapotai egyáltalában hirtelen, minden átmenet nélkül váltották fel egymást. Agya olyan volt, mint valami megzavarodott vilárendszer, a hol a bolygók egymás vonzó köréből elszabadulva, örült vágatásban, minden pillanatban összeütköznek és szét-pattannak.

A kimerülésben, mely föléje borult úgy érezte, mintha sajátságos sárgásszürke, feneketlen köd üregében szállna lefelé. A kútforma üregnek a falán, mely vele együtt láthatóan süllyed a mélybe, sűrű, sötétsárga szemcsék gomolyognak lefelé. Az óra ketyegése mintha a sajátos örvény zajgásává változnék át, mintha mértföldnyi távolságból hallatszanék át hozzá agyának tompa zibongásán keresztül.

Majd hirtelen elcsendesül (az óra lejárt.) Ab-

szívére appellál, mert lejárt a váltója és nem tudja megtörleszteni.

Nem itéllek el. Magam is belátom, hogy hatalmas emberek azok a Gayer Jeremiások. Csaltak, loptak, sikkasztottak. Leülték. A pénz akkor nem volt sehol, de előkerült lassan évek múlva és a kamatok kamatjával meghozta a társadalom becsülését, tisztelétét.

Ma cseng a pénzgarmada hangja édesen és erre a csábító zenére lethárgiába esnek az emberek: önkéntelenül leemelik a kalapot a gazdag csalók, tolvajok és sikkasztók előtt is, mert hát a pénz, a pénz...

De minek fejtegessem tovább. Ki ne ismerné manapság a pénz hatalmát, ki ne érezné azt a hidegséget, mely ezen hatalom uralkodása alatt furakodott be a szívekbe. Szerelem sincs, ha pénz nincs.

Hiába lábad szemel a könybe,
Rózsám, neved nincs a telekkönyvbe.

Ezt mondja a nóta.

Sarkadi Ignác.

Gondolat-fotografiák a nőkről.

— A „Hétfoi Értesítő” számára írta: —

Sztarill János.

A hitetlen nőnek szeretete sincs.

Egy rossz nő száz jó nőt keseríthet meg — száz jó nő egy rosszat sem.

A rossz, elvetemült nő minden jó nőnek ellensége.

Rossz nőnek csak rossz nő a barátja, de barátja — fájdalom — jó férfi is szokott lenni.

A mely leánynak, vagy asszonynak híre van — az nem jó leány, nem jó asszony.

A nőnek szeretete nem csak erős, de követelő is, éppen ezért rendszerint, változékonyabb, mint a férfiaké.

A férfiak sok nővel úgy tesznek, mint a hírlappal, a melyet, ha kiolvastak, maguktól eldobják.

A szép nőt messziről szeretjük — közelben bántjuk.

Ha a nők volnának a törvényhozók és államának a kormányon, a többi nők mind a férfiak után vételnének számitásba.

ban a pillanatban szétfoszlik az örvénylő köd, a helyét vastag sötétség foglalja el.

S aztán megint valami idegen, alakatlan fájdalom riasztja föl petyhüdt, érzéktelen közönyösségből, mely a kínos hallucinációk után beállott.

Testét már nem érezte; mintha nem is lett volna, mintha egész lényét pótolta volna a fej, s mintha saját lényé új idegen fogalom lett volna önmaga előtt.

Ugy érezte, mintha valami nyirkos-hideg, szépszerű fehér üresség fogná körül, s ez oly kínosan szoritja össze tartalmatlan fejét.

És olyan végtelenül elhagyatott, olyan szörnyen tehetetlen ezzel a mindenható erővel szemben. Ő egyes-egyedül áll a véghetetlen hidegségben...

És olyan borzasztó az az elhaló öntudat, mely tudtára adja, hogy meg kell semmisülnie — egyedül.

Az iszonyatba belevegnyül egy atomja az irigységnek azok ellen, a kik még élnek.

S aztán érezte, mint olvad bele, mint vész el az ő lényé is a végtelen semmiségben, mely körül fogja, s mintha az volna a mentő szalmaszál, ijedten kapkodott a levegő, — s a tőle szinte láthatóan elszakadó élet után.

Egy utolsó küzdelem, egy utolsó roham, melyet gőzmozdonyszerű robozás követ a tüdőből; a végtagok recsegése közben elszállott iszonyu sohaj szárnyán ellebbent a lelke...

Ha külügyminiszterek és diplomaták csak nők volnának: vége-hossza nem lenne a háborúnak.

A mennyországban is van és lesz polcozaj — a nők miatt.

A nő csak férfit teremtett volna — nőt soha.

A természetnek csak addig lesznek titkai, míg a tudós nők aerája be nem következik...

A női kíváncsiság oly nagy és nyugtalanító, hogy a nő — ha lehetne — nem csak a pokolból föl a mennyországba, hanem innét a pokolba is alá szállna csak azért, hogy a kettő közötti különbséget megtudja, meglássa.

Ha lehetséges volna, a nő hiúságból hajfürtei közé tűzné ékesesség gyanánt — a napot.

A szép nő legyőzi a hadsereget is. A nőktől az agyuk is félnek.

Az ellenség a várat éhség által, a nő a férfit könyei által kenyszeríti — kapitulációra.

A férfi a nő előtt hasztalan szimulál, mert a női lélekből Röntgen-féle fénysugarak áradnak szét, a melyeknek segítségével a férfi ben sejtét: veséjét, szívet meglátja.

Midőn az Isten a világot már megteremtette, szét-nézett alkotásain — mint a szentírás mondja — és úgy látta, hogy nincs igazítani való: minden jól van. No igen, mert a nőt csak az után teremtette.

Mégis: a férfiak nélkül a világ vala mi. — de nők nélkül semmi volna.

„Millenium utazási és ellátási vállalat”
képviselője
Nagyváradon Kiss Dávid dohány-külön-
legességi tőzsdéjében.
Részletes felvilágosítások s ivesen szolgálta-
nak és e öjegyzések elfogadtnak.

Mint Abderiában.

Nagyvárad, február 9.

Amint mondtuk, úgy történik itt nálunk. Legyen azután okos a miniszter velünk szemben.

A mikor azt kell kimutatni, hogy a husvágás szabályozva legyen, vagyis hogy a város a húsarakat megszabja, alaposan bizonyítjuk, hogy a mi városunk az őslebb városok közé tartozik; hanem mikor a tisztviselők fizetésének emelését követeljük, akkor kimutatjuk, hogy milyen hallatlan drága itt a megélés.

Mikor állandó színházat, városházát, tüzérsergi laktanyát kell építeni, kimutatjuk, hogy mily nagy vagyonnal rendelkezik Nagyvárad, hanem mikor az utcai piszkot kellene eltakarítani, a járhatlan utcákat ki kellene kövezni, alaposan kimutatjuk, hogy nincsen arra pénz.

A közvetett adónemeket behozzuk, hogy legyen miből luxus-kiadásokat fedezni, hanem azzal nem gondolunk, hogy ez okul szolgál némelyik háztulajdonosnak házbér-emelésre. Pedig ilyen némelyek többen vannak.

A posta-palotáról is szólunk már valamit. Nagyvárad-város közönsége azon kikötés mellett adta meg a hozzájárulási költséget, hogy a palota az eddigi helyen építtessék.

Ország-világ tehet tanúságot arról, hogy ott forgalom nincsen. A forgalom Ujvárosra és a fő-utcán az apácák épületében levő üzletelig van. Tehát a forgalmat közvetítő postahivatalnak a forgalmi helyen kellene lenni.

E helyett a postahivatal az eddigi helyén áll, és Nagy-Teleky utcán van berendezve a flókja. Hogyha a Külvárosra vitték volna, talán még cél-szerűbb lett volna.

A postapalota régi helyén ott áll az a ronda, ócska épület, mely csak arra való, hogy a hivatalnokok egészségét rongosítsa és az udvar annyira megvan szükítve, hogy a postakocsi alig képes megfordulni.

Pedig hatalmas kertje van ám ennek a posta-épületnek, olyan nagy kertje, hogy azon téren két postaigazgatósági épületet is be lehetne rendezni.

Megkaptuk a vámot is. A vámkezelési hivatal a nagy vásártéren van egy elült, ócska épületben, körül véve sártengerrel.

A vámhivatal személyzete minden reggel 7 órakor kivonul a vasuti indóházhoz, hogy megvámolja az érkezett vám alá eső árucikkeket, azután bekutyagolnak Ujvárosra és fogadják a feleket. Egyéb-iránt kocsival is mehetnek, hogyha van rá pénzük.

Hanem azért a m. kir. pénzügyminiszter éppen nem gondol a hivatalok összeszítésével, a vámhivatalnak czélszerű elhelyezésével.

Éppen mint Abderiában. Van már sok minden, ami kell, hanem olyan módon berendezve, hogy nincs köszönet benne.

Van két jégpályánk! Egyik a sporttéren, másik a városli-
getben.

A czimezést eltaláltuk szépen.

A városligeti jégpályához nem lehet egykönnyen hozzájutni, pedig ezt a helyet gyermekjátzó helynek is felajánlottuk, amit megköszönt a miniszter úr.

Ha lejönne a fővárosból, újból megköszönné és nem kérne belőle.

A másik jégpályához a hozzájutás drága, mert a vitelbér és lábbeli drága.

A városligetre a városi pénztár kiad évenként 200 fítot, a rhédeykerti sport-pályához utat készítettett, a legdrágábban bérelt földet adta át, no meg a városi napszámok csak eljutottak oda.

És bizony akadt egyén, aki a városligeti jégpályát bezáratni szeretné, mert oda is jár közönség. Éppen mint Abderiában.

Holott mennyire megvan mindkettőnek a közönsége s ha egyiknek nincs meg, bizonyára olyan erős oka van annak, amin nem lehet bezárása segíteni.

Igazán kérdezhetjük, hogy miért városliget az egyik, mikor nincs liget jellege? és miért sport-pálya a másik, mikor hiányzik a sportnak valódi neme?

Szükségesnek tartjuk a jégpályákat, de mindkettőt, hanem azt is szükségesnek tartjuk, hogy a mostohán ápolgatott egyik üdülő helyet a város közönsége szintén gondjaiba vegye, mert szüksége van arra a v.olasz közönségnek.

Nem régiben jelentve lőn, hogy az ez utóbbihoz vezető út rendezve van.

Ti, urak és hölgyek, kik oda el-eljártok, legyetek tanuink, hogy a szónál egyéb rendezés nem történt.

—ó.

Uj ékszer-üzlet a Fő-utcán.
Weisz Ignác és fia cég
üzlethelyiséget változtatott.
Kitűnő órák, ékszerek és drágakövek
raktára
a Bertsey-féle üzlethelyiségben a
Fő-utcán.
Az üzlet február hó 16-án nyílik meg.
A legszolidabb árak és előzékeny ki-
szolgálás.

A farsang.

Nagyvárad, febr. 9.

Valahány ház, annyi szokás. Lehetne mondani; amennyi ország, annyiféle farsang. Másképpen mulat az angol, másképpen a német, francia, olasz, mint a magyar. A németek például a középkor farsangi szokásait meglehetősen megőrizték napjainkig. A komoly németeknél, a kik magukat tartják a világ legalaposabb, legfilozófusabb népének, a mulatás, a féktelen jókedv adventtől a farsang utolsó napjáig terjed csak. Ez idő alatt megenged magának a német minden bolondságot, minden extravaganciát.

Estélyeiken kiadják minden bohóságukat s aztán vége. A hamvazó szerdai hamu komolyakká teszi őket ismét.

Ki ne hallott volna a világhírű római Karneválról? Ez is egyetlen a maga nemében, elannyira, hogy annak csak megnézésére is messze földről vándorolnak el idegenek az örök városba. A pazar

fényű és ragyogó farsangi képekről mesébe illő leírásokat lehet olvasni.

Más ismét a párisi Karneval herceg. Könyelmű, parfüm illatú és blazirt.

És nálunk? Tudja isten, alig lehet jellemezni. Hajdanában voltak nagyszerű, vidám farsangolások Magyarországon is; de ma már kezdenek kimenni a divatból. Nem mulatunk úgy, mint csak 25—30 évvel ezelőtt. Meglehet azért, mert farsang előtt, farsang után — örökösön farsangolunk. Nem csoda, ha így aztán kimerülünk anyagilag, erkölcsileg. Ki győzné a sok egyet, kör, társaság estélyeit és táncvigalmait pénzzel és ruganyos innal. Alki győzi, még az sem azért megy ma bálba, hogy nemesen szórakozzék és szórakoztasson, hanem hogy unatkozzék, szenvedje a blazirt.

Ha garnizon nem lenne például Nagyváradon, mit gondolnak önök: vajon tudnák-e értékesíteni a bálba először menő leányok azt a táncstudományt, amit alig pár év előtt profitiroztak valamelyik táncmestertől?

Ne tagadjuk, a mi igaz. Jellemző korunkra nézve, hogy a mai fiatalság, az a sokat emlegetett »jeunesse dorée« — kevés kivétellel — amily lagymatag hazafi, éppen olyan lagymatag nőbecsülő és tisztelő. Korcsmákban szeret szórakozni, ledér hölgyek társaságában mulatni.

Báltermekben már csak elvétve akad egy-egy táncos s az illet szánó mosolyival nézik a csilár alatt lézengő fiatal vének s elnevezik »robotos«-nak. A fiatal vének ma már még csak gyönyörködni sem képesek a táncban. Nagyobb élvezet a szivar- és cigaretté füstös ivóban meghuzódni s inni, szünet alatt a cigányokkal huzatni holmi Goldstein Számi kuplékat.

Bizony-bizony sajnáljuk a Hamupipókékat, akik elragadó, üde bájjal, féltéken lépdelve először jelennek meg a bálteremben; sajnáljuk, mert ritkán akadnak királyfiak, hogy táncoltassák őket kivilágos virradtig, mint hajdanában történt.

Egy szó mint száz: Magyarországon satnyulóban van minden, még a farsang is. Hát aztán ne sajnáljuk a lányokat, akiknek eleme a tánc?

Ilyen körülmények között becsüljük meg a garnizont, mert az tánczol tehát tánczoltat is.

Terpsichore.

A Wöber-féle éttermet
az előnyösen ismert főpincér:
ROSNER PALI
vette át.
Kitűnő ételek, italok, előzékeny kiszolgálás.
A vasut mellett.

Heti sakkszemle.

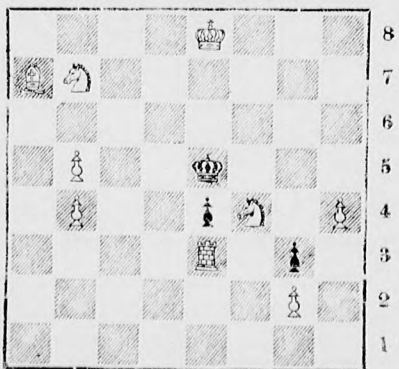
— Rovatvezető: **Gesztesi Ödön.** —

7. feladvány

Futó Páltól

Nagyváradon.

a b c d e f g h

Világos

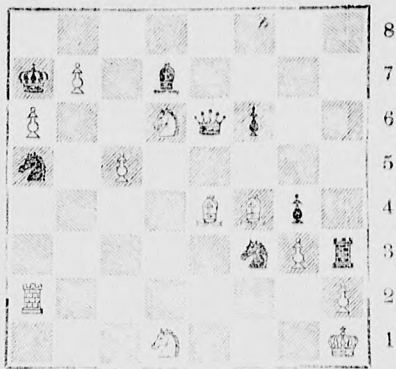
indul s a 2-ik lépésre mattot ad.

5. végjáték.

Játszották a nagybecserői sakkőr öszi ve senyén. Hadállás sötét 31-ik lépése után.

Sötét: N. N.

a b c d e f g h

Világos: Reutenberg Beta.

Érdekes állás. Világosnak nincs vezére, e helyett azonban igen jó a lása van, különösen a két szaral gyalog veszedelmes. A játszma következőképp folyt tovább:

Világos: Sötét:

32. H d1—e3*) V e6 : a2?

* Itt b7—b8 V-j vagy H d6—b5 -j is célszerű volt volna. Világos azonban szeretn akarta a játszmat befejezni, sötét viszont látni akar a mattot, azért ut az a2-hatvat s nem veszi hátraembe a világos rendelkezésére álló szaral gyalogot. Különösen sötét játszmaja itt mindenképp veszte van.

33. H e3—b5+! F d7 : b5

34. H d6—e8+! K a7 : a6

35. b7—b8+ huszárrá lesz s mattot ad.

Variációk:

A) 32. K a7 : a6

33. b7—b8 H -i matt.

B)

32. K a7—b8

33. a6—a7 -j matt.

Harcz után.

Tehát véget ért immár a titánok harca, a szentpétervári sakkverseny befejeződött. Az eredményt, — mely bar megfelel a múltkorai cikkelyünkben föllírt alternatívára, de azért még is több igen érdekes megjegyzéssel szolgál, — a következő táblázat tünteti föl:

Nevek	Lasker	Steinitz	Pillsbury	Csigorin	Nyert
Lasker . . .	—	4	2 1/2	5	11 1/2
Steinitz . . .	2	—	5	2 1/2	9 1/2
Pillsbury . . .	3 1/2	1	—	3 1/2	8
Csigorin . . .	1	3 1/2	2 1/2	—	7

Vessünk most néhány pillantást e nagy jelentőségű verseny lefolyására és az utána beállott helyzetre a »champion of the world« kérdését illetőleg.

Mint tudjuk ez a torna ugy terelődött, hogy benne a sakkjátéknak 5 leghíresebb mestere vesz részt s minden egyes résztvevőnek mindenik partnerével 4 játszmaiból álló matchet kell váltani, azonban a sakkvilág nagy sajnálatára és a verseny teljességének érzékeny rovására dr. Tarrasch elfoglaltsága miatt kénytelen volt elmaradni a mérkőzéstől, s így csak négyes verseny jött létre. Az ekképen szűkebb körre szorult tornát azáltal igyekeztek tervezett nivóján megtartani, hogy a matchejátszmák számát 4-ről 6-ra emelték.

A verseny az egész sakkvilág roppant érdeklődése mellett megkezdődött. Persze a leendő első nyertesre nézve mindjárt eleinte megoszlottak a vélemények. Az Ujvilág új csillagának ragyogása után indult. Tul az Ozeánon, és innen is sokan, föltétlenül a hastingsi győző, Pillsbury újabb diadalában reménykedtek; a publikum más része és kivált az oroszok patriotizmusa Csigorin mellett buzdult. Pillsbury és Csigorin voltak a favoritek. Amerikai és orosz részről nagy összegekben fogadtak e két mester győzelmére. A gondolkodók és hozzáértők körében Laskernek is tekintélyes számú híve akadt, míg az öreg Steinitzre nemigen hederítettek.

És mennyire másképp alakultak az események. Csigorin elejétől végig messze erején alul játszott, Pillsbury pedig bár kezdetben derekasan küzdött, a verseny második felében rohamosan hanyatlott. Lasker és Steinitz eleinte ingadoztak, de csakhamar összeszedték magukat és mindvégig bámulatosan kitarítottak.

Tény, hogy a mesterek egytől egyig influenzába estek. Lasker és Steinitz gyorsan kiheverték

a bajt, míg Pillsbury és Csigorin napról-napra többet szenvedtek és egyre izgatottabbak lettek, a mit még fokozott az a körülmény, hogy igen tekintélyes összegű fogadások történtek rájuk.

A dolognak aztán az lett a vége, hogy a favoritek kerültek utolsóknak, Lasker lett első, az alig számba vett »vén sas« Steinitz a második.

Lasker nagyszerűen küzdött, igen szép eredményt ért el s hatalmas lépéssel közeledett a »sakkkirály« trónia felé. Diadalát azonban nem tekinthetjük döntőnek. Igaz, hogy a játszma adiccionális eredményét nézve, jóval túlszárnyalta versenytársait: de ha megvizsgáljuk a fenti táblalát, a benne föltüntetett matchek szerint másként áll a dolog. Lasker megverte 2 ellenfelét, a harmadikkal szemben vesztett; hasonló eredményt bir fölmutatni Pillsbury is. Jól megjegyzendő még hogy Pillsbury Lasker ellen a matchet megnyerte, s hogy Lasker játszmainak majd felét (5!) a leggyengébb versenyzőtől Csigorintól nyerte. Mindebből pedig azt következtetjük, hogy Pillsbury kevesebb, Lasker pedig több szerencsével harcolt most, mint tavaly Hastingsban. A mivel korántsem akarjuk az utóbbinak játékát és érdemeit kisebbiteni, csupán arra célozunk, hogy a sakkolásban is igen gyakran nagy szerepe van a véletlennek. Lasker kétségen kívül élő mestereink egyik legerősebbje, a ches champion of the world hivatott pretendense, mely szép nevet hogy elérhessen és háborítlanul bírlasson, csak még két nem épen megvetendő akadályt kell utjából elhárítani, t. i.: Pillsburyt és Tarrascht.

13. játszma.

Játszották 1895. évben a nürnbergi sakk-egyletben.

Bacsi játék.

Világos: Sötét:

Dr. Tarrasch Kürschner.

- 1. e2—e4 e7—e5
- 2. H b1—c3 H g8—f6
- 3. f2—f4 d7—d5
- 4. f4 : e5 H f6 : e4
- 5. H g1—f3 F f8—b4
- 6. F f1—e2 e7—c6

Jobb volt itt 0—0 s aztán H b8—c8. A minőség megnyerésére irányuló játék nem correct, mint azt e játszma bizonyítja.

- 7. 0—0 V d8—b6+
- 8. d2—d4 H e4 : c3
- 9. b2 : c3 F b4 : c3
- 10. F e1—a3 F c3 : a1
- 11. V d1 : a1*) F e8—f5

*) Világos a minőség föladása által erős támadó állást nyert.

- 12. H f3—g5 F f5—g6
- 13. e5—e6 f5—f6
- 14. e6—e7 F g6—f7
- H e6 fenyegetett.
- 15. H g5 : f7 K e8 : f7
- 16. F e2—h5+ e7—g6
- 17. B f1 : f6+ K f7 : f6
- 18. V d1 f1+ s néhány lépéses matt.

6. feladvány megfejtése.

- 1. H e8—a7 K f4—e5
- 2. F f5—d7+ K e5—d6—d4—f4
- 3. H a7—e8—b5+ vagy B h5—f5+ matt.

A szentpétervári verseny befejezte után Steinitz Charkowba utazott, hol Schiffers, kiváló orosz mesterrel egy 15 játszmas matchet kezdt meg.

Biharmegyei vásárnapjár.

Heti vásárok.

Álmosd, szerdán.	M.-Cseke, szerdán.
Barád, kedden.	Margitta, pénteken.
Beél, szerdán.	Micske, csütörtök.
Belenyes, csütörtök.	N.-Bajom, pénteken.
B.-Ujfalu, csütörtök.	N.-Barod, hétfőn.
B.-Újszék, péntek.	N.-Léta, csütörtökön.
B.-Büszörvény, csütörtök.	N.-Szalonta, pénteken.
Cseffa, csütörtök.	N.-Várad, kedd és péntek.
Csökmő, szombat.	Ókrós, szerda.
Derecske, csütörtök.	Ókrós, kedd.
Dioszeg, szerda.	Piskóit, szerda.
Élesd, csütörtök.	Sarkad, csütörtök.
Ermihályfalva, csütörtök.	Szalárd, szerda.
Fekető, hétfő.	Szent-lobb, hétfő.
Félegyháza, csütörtök.	Székelyhid, péntek.
Hajdu-ságos, szombat.	Széplak, kedd.
Henczida, szerdán.	Tenke, hétfőn.
M.-Keresztes, szerdán.	M.-Tolgd, péntek.
Kis-Marja, hétfőn.	Torda, hétfő.
Komádi, péntek.	Zsáka, szerda.
Kötegyán, hétfőn.	Vaskóh, szombat.

Országos vásárok:

Belenyes február 13. Nagyszalonta február 15., Székelyhid február 19., Élesd február 29. és márcz. 1.

Szerkeszői pösta.

Sz. J. (M.-Telegd). Nem lehetne ott a „H. É“-t terjeszteni. Ha igen, kiadóhivatalunk megküldi az esetleg kért példányokat.

Sch. Gy. (Dobrest). Legyen szerencsénk. Nagyon ritkán keresi fel lapunkat, pedig ígérete szerint még mindig obligóban van.

Vidéki előfizetőinknek. A kiadó-hivatal mai számunkhoz póstaaltványokat csatolt; azok felhasználásával sziveskedjenek az előfizetési díjakat beküldeni.

Sch. Sámuel (S.-Keresztur). Utána jártunk ügyének és aggodalma egyelőre tárgyaltan. Bővebbet levélben.

Gara Sándor (Budapest). Mi az, hogy ön annyira elszigeteli magát? Nem érdeklünk már egy sort sem az ön részéről?

R-z M-y (Helyben). Régóta nem kaptunk cikket. Reméljük, a jövő számra küldeni fog.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Sarkadi Ignác.**
Főmunkatárs: **Rácz Mihály.**

Meghívás.

A nagyváradi vel. s váraljai takaré- és segély-egyleti szövetkezet

rendes évi közgyűlése

f. évi február 16-án d. e. fél 11 órakor

az egylet helyiségében tartatik, melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés az 1895. évről
2. Mérleg és évi zárszámadás előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A tisztviselők tiszteletdíjának s a helyiség évi bérének meghatározása.
5. A felügyelő bizottság választása.

Nagyváradon, 1896. február 8-án.
Szmetka György,
elnök.

A m. kir. keresk. miniszter által engedélyezett

nyilvános nagyváradi

nőipariskola

1896. évi február 15-én nyílik meg.

Beiratkozások **Sal Ferencc-utca 812. sz. délelőtt 10-12-ig és délután 2-5-ig.**

A nagyváradi nőipariskolának 5 szakosztálya van, u. m. a fehérvarró, a felsőruhavarró, a fehér-, szines és műhímző, a divatáru-cikkek készítő és a porcellánfestő osztály.

A tanítás a fehérneművarró és a divatáru-cikkek készítő szakosztályban egy-, a ruhavarró s a fehér-, szines és műhímző szakosztályban két évig tart.

A beiratás díja évenként 2 frt, a tanítását a tanulók felvénekint 15 frt tandíjat fizetnek.

Az igazgatóság.

Ertesítés.

Van szerencsém az érdeklődő közönség b. tudomására hozni, hogy **kolozsvári-utcai házban 4/39. szám** (a volt gr. Haller-féle ház)

nagybani szesz- és pálinka-kereskedést nyitok.

hol finomított és nyers szeszt és abból készített kitűnő minőségű pálinkát 30%-ot megközelítő erősségtől kezdve 50%-ig tetszés szerint 100 literenként és nagyobb mennyiségben kezdve legjutányosabb árban kiszolgálók.

Tisztelettel
LÖBLÉ H.
szeszgyáros.

TELEFON.
Királyerdői falpar és dobrest-vidaréti vasut-vállalat

JIRASZEK és KRAUSZ.

Nagyváradi képviselő:
Haris Mór, Staroveczky-utca 42.

Tűzifa-telep:
Várad-Velenceze, pályaudvar.

Ajánl száraz kitűnő minőségű **hasábos**

cser, gyertyán és bükk tüzifát

nagyban és kicsinyben házhoz szállítva **legjutányosabb árák** mellett.

Megrendeléseket elfogad:
a fenti képviselőség Staroveczky-utca 42., továbbá **Kádár és Kiss** fűszerüzlete, Fő-utca, **Kádár és Kiss** fűk üzlete, Kishidő, Bémer-tér, **Kiss Dávid** dohányüzlete, Fő-utca, **Tűzifa-telep, Várad-Velenceze, pályaudvar.**

Vállalati igazgatóság, Dobrest.

TELEFON.

MEGHÍVÁS

a Bihar megyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank **1896. évi február hó 23-ik napján délelőtt 9 órakor**

saját üzleti helyiségében tartandó

XXVII-ik rendes közgyűlésére.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése az 1895. évi üzlet évről és indítványai a mérleg, zárszámadások és osztalék tárgyában.
2. A felügyelő bizottság jelentése az igazgatóság által készített zárszámadások és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
3. Az előző tárgyak és az igazgatóság és felügyelő bizottság által kért felmentvényt feletti határozattal.
4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíj alap állásáról.
5. Hat igazgatósági tag, a felügyelő bizottság 3 rendes és egy póttagjának, továbbá 9 rendes 2 pót választmányi tag választása.

Nagyvárad, 1896. évi január hó 25. napján.
Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részvenni kívánnak, felkértem, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg egy hónappal nevékre irt részvényeiket le nem járt szelvényekkel legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A zárszámadások és az erre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés 1896. évi február hó 12. napjától a társulat helyiségében megtekinthetők sőt a zárszámadások tervezete a részvényesek kívánatára nyomtatott példányban elre megküldetnek.

ST. SZILÁGYI GÉZA. EZÜST ÉREM. ÉREM. mú-órás, látszerész és ékszerész. Nagyváradi, Kossuth (Sas)-utca 2. szám.

Olcso bevasárlási forrás! Mindenféle **zseb-, fali-, álló- s ébresztő-órák,** valamint **arany és ezüst ékszerek, szemüvegek** és színházi látesövek.

Óra-javítások elvállaltatnak s azok pontosan s jól készítettnek. Ugy az eladott, mint javított órák rendes és jól járásukért kezesség vállalattik.

A Hazai

aszfalt-ipar részvénytársaság

ezelőtt **Tatarosi**
Budapest, **Arany János-utca 34. szám**

Elvállal mindennemű **aszfalt-burkolatok készítését,** alapfalak elszigetelését meleg uton aszfalttal, nedves lakások szárazzá tételét.

Tetőfedések

kátránymentes valódi aszfalt fedőlemezekkel. Szállít **valódi aszfalt fedél- és elszigetelő lemezeket.**

Olajosztálya: **mindennemű gépkendő-olajakat és kocsikenőcsöt.**

Felvilágosításokkal és költségvetésekkel

GÉCZY GÉZA

vállalati főmérnök szolgál. (Lakása: **Olaszi, N.-Füzes-utca 447/b. a nemzeti hid mellett.**)

2123-1895. sz.

Arverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíróság 1895. évi 33913. számú végzésével Guttman Ignác felperes részére Rosenbaum V. Vilmos alperes ellen 90 frt 31 kr követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 3789 frtra becsült ingóságokra a nagyváradi kir. járásbíróság 20926-95 számú végzésével az arverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagy-Teleki utca 535 sz. a. leendő megtartására határidőül 1896. évi február 26-ik napján délelőtt 11 órája kiűzetik, mikor a bíróság lefoglalt 1 cassa, különféle könyv, papír és írószerek, szobabútorok, 1 gyorsajtó s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítattik.

Kelt Nagyvárad, 1896. évi január hó 24. napján.

Batig Ferencc,
kir. bir. végrehajtó.

Nemes faj-almákat

ajánl

Szabó István
Mezőtelegd.

Bérmertve 5 kilós posta-csomagokban **1 frt 80 kr utánvétellel.**

301-96. szám.

Arverési hirdetmény

Alólirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közzéteszi, hogy a nagyváradi kir. törvényszék 1895. évi 23518. számú végzésével Stölzle C. felperes részére Rosenberg C. alperes ellen 95 frt 10 kr követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 320 frtra becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság 524-896. számú végzésével az arverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperes lakásán Zöldfa-utczán leendő megtartására határidőül 1896. évi február 19-ik napján délelőtt 11 órája kiűzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt 20 függő lámpa, ezer tányér s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárvereni zendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítattik.

Kelt Nagyvárad, 1896. évi febr. 4-én.

Batig Ferencc,
kir. bir. végrehajtó.

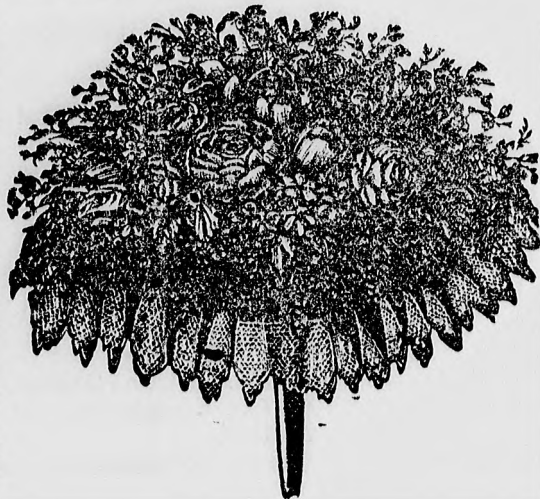
Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban.
a nagyváradi-velencei

műkertészeti- és rózsatelep.

Sürgöny-czim :
Műkertészeti-telep Nagyvárad.

Virág-csarnok :
Nagyvárad, Fő-utca (Bazár-épület).

Telefon-összeköttetés.

Élő virágokból csokrok.

Csokrok: Mennyasszonyi, koszorulányi, bái vagy bármely alkalmi szép berlini papirtartóval 1 frttól 3 frtig.

Csokrok: atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig.
Csokrok: a legfinomabb kivitelben finom selyem tartókban 8 frttól 12 frtig, rózsá-, szegfű és Camé-liákiból, a mi ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok: a legnagyobb mintának, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem csipke és atlasztartókkal 18—25 frtig, a mi ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból koszorúk.

Koszorúk: igen szép, tartós zöldek és szép virágokból díszítve 1—3 frtig.

Babékoszorúk: ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból díszítve 2—5—10 frtig.

Ficus és Magnolia koszorúk: a legnagyobb mintájuk a legértékesebb és legfinomabb virágok és pálma-lombokkal díszítve 10—25 frtig, a mi ezelőtt 35—40 frtba került.

Ugy a helybeli, mint a vidéki megrendelések teljesítésére kiváló gond fordítatik s a pontos elkül-désért szavatosság vállalatik.

Azonkívül mintegy 50,000 drb szemzés által nemesített magas törzsű rózsá van készletben, mint-egy 600 fajban. Egy éves nemesítésű drbja 35 kr, 2 éves kiváló szép koronával, darabja 60 kr. 60.000 drb gyökér nemes (wurzel echt) egy éves darabja 15 kr, 2 éves kiváló nagy bokrok drbja 30 kr., melyekről részletes faj és árjegyzék bérmentve kívánatra azonnal megküldetik.

N.-Várad város rendőrkapitányi hivatalától.

1447—896. rkp. sz.

Arverési hirdetmény.

Klein M. Kossuth utca 9 sz. alatt létező kézi zálog üzletében (Kossuth Lajos utca 9. sz. a.) 1896. évi február 12 és 13 napján d. e. 8

órától kezdődőleg árverést fog tartani, mely alkalommal 637 drb elzálogosított tárgy fog eladatni.

Az iparhatóság részéről az árverésnél felügye-letet az 1881. évi XIV. t. cz. 17 §-a értelmében Szabó Gábor rbiztos fogja teljesíteni.

Árverési feltételek: a vételár azonnali kifize-tése és a megvett tárgyak rögtön elvitele.

Az elzálogosítók az árverésről azon figyelmeztetssel értesítettek, hogy az árverés alá bocsá-tandó tárgyak tétel számai egy rendőr-ápitányi hivatal hirdetési tábláján, mint a kézi zálog üzle helyiségnek a táján kifüggesztett jegyzékből meg-tudhatók.

Első n.-várad műszaki szappangyár.

Palkovics Fülöp és Társa N.-Várad.

Gyártelep: Rózsa-utca 100/2. a túzóltó laktanyával szemben.

Iroda: Pecre-utca, Günsberger-ház.

Telefon-összeköttetés.

Tisztelettel értesítjük a kereskedő urakat, hogy az iparhatóság gyártmányunkat kiküldött egyéste által megvizsgáltatván, 8368/95. sz. a. hivatalosan igazolta, hogy mi az

Első n.-várad műszaki szappangyár

czimet jogosan használhatjuk.

Gyártmányunk csakis **vegytisztá zsira-déket** tartalmaz, **ment minden károsanyag-tól**, ezért szaporább és legolcsóbb

Gyárunk kitűnő berendezése folytán bármily tömeges megrendelésnek képesek vagyunk megfelelni

Gyors, pontos és lelkiismeretes kiszolgálást biz-tositva, kérjük a kereskedő urak b. pártfogását és jegyzünk kiváló tisztelettel 1—13

Első nagyváradi műszaki szappangyár.

PALKOVICS FÜLÖP és TÁRSA.

KIRSCHNER és DEUTSCH

Nagyvárad.

Szállítási üzlet

Kossuth Lajos-utca 19—20.

Mindennemű szállítványok pontosan és ju-tányosan eszközöltetnek.

Ajánlja költözködésre és butorszállításra al-kalmas butorszállító kocsi-jait.

Arverési hirdetmény. 1447—896. rkp. sz. Klein M. Kossuth utca 9 sz. alatt létező kézi zálog üzletében (Kossuth Lajos utca 9. sz. a.) 1896. évi február 12 és 13 napján d. e. 8 órá-
tól kezdődőleg árverést fog tartani, mely alkalommal 637 drb elzálogosított tárgy fog eladatni. Az iparhatóság részéről az árverésnél felügye-letet az 1881. évi XIV. t. cz. 17 §-a értelmében Szabó Gábor rbiztos fogja teljesíteni. Árverési feltételek: a vételár azonnali kifize-tése és a megvett tárgyak rögtön elvitele. Az elzálogosítók az árverésről azon figyelmeztetssel értesítettek, hogy az árverés alá bocsá-tandó tárgyak tétel számai egy rendőr-ápitányi hivatal hirdetési tábláján, mint a kézi zálog üzle helyiségnek a táján kifüggesztett jegyzékből meg-tudhatók.

Nagyvárad, 1896. január 28-án.

ifj. Rimler Károly,
rendőrkapitány.

WEINSTOCK, SPITZ, GRÜNBERGER

első nagyváradi szoba-, cég-, czimfestő- és mázoló-társaság

Nagyváradon, Fő-utca, a Széchenyi-szálloda épületben.

A mai kor igényeinek megfelelő

festészeti műterem.

Szoba-, cég-, czimfestő- és mázolási munkák elvállaltatnak.

Templomok, termek, kávéházak és magánlakok festésénél művészies kivitelű márvány-utánezatokat és aranyozásokat állitunk elő.

Különlegességek üveg-czégtaáblákban és czimfestésekben.

Különféle feliratok és festmények fal, vászon, fa- és bádog-
lemezekre.

Czimerek festése, zászlók és szalagfeliratok, e szakhoz tar-
tozó összes díszítési munkálatok.

Tapeta és papir-maché raktár.

Kész olajban festett czimerek kaphatók és kölcsön adatnak.

Minták és vázlatok kívánatra díjmentesen.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

A legolcsóbb és legjobb

festék-áru

nagykereskedés.

*Az anyag tartósságáért, tisztaságáért kezes-
séget vállalunk.*

Száraz és saját készitményü tisztán kezelt, olajban tört
festékek, kitűnő minőségü

**szobapadló-fénymázak, angol lakkok,
kenczék (firniss).**

**Legjobb fajta ecsetek, aranyozó kellékek,
házi kezeléshez szükséges anyagok,**

kellő utasítással, színvegyitések tetszés szerint.

Tisztelettel

Weinstock, Spitz, Grünberger.

1—13